

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ТА ОБІЗНАНІСТЬ В УКРАЇНІ

14 грудня 2010 року
Одеса, Україна

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

Фінансова грамотність – визначення

Фінансова грамотність означає сукупність знань, вмінь та навичок, потрібних для прийняття відповідальних економічних і фінансових рішень та вжиття заходів з належним рівнем компетентності

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

П'ять завдань дослідження

1. Визначити рівень фінансової грамотності населення України:
  - Самооцінка;
  - Реальний тест з фінансової математики;
  - Реальний тест з фінансової обізнаності;
2. Визначити, якими фінансовими послугами населення України користується найбільше;
3. З'ясувати ступінь обізнаності громадян із правами споживачів фінансових послуг та практику обстоювання своїх прав;
4. З'ясувати моделі фінансової поведінки населення щодо ведення сімейного бюджету, заощаджень та управління боргами чи кредитами;
5. Виявити наявність будь-яких відхилень щодо фінансової грамотності та обізнаності із захистом прав споживачів фінансових послуг, що постають із регіональних, вікових та гендерних відмінностей

Слайд 3

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

Методологія дослідження

Цільова аудиторія дослідження

- Користувачі фінансових послуг
- Віком від 20 до 60 років
- Жителі міст

Метод дослідження

- Опитування віч-на-віч
- Тривалість – до 30 хв.

Термін опитування

- 24 вересня – 5 жовтня 2010 року

Кількісні показники

- 2014 респондентів
- Статистична похибка – менше 2%

Регіональний розріз:

Двомовна анкета

- російська або українська мови для відповідей

Слайд 4

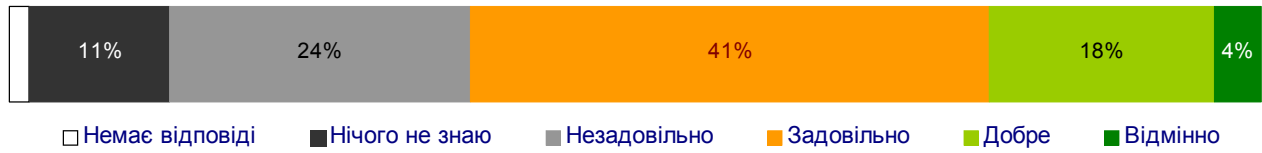

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

1. Фінансова грамотність: самооцінка та реальність

Чи вважаєте Ви себе фінансово грамотною особою?

– Вся Україна

– Південний регіон

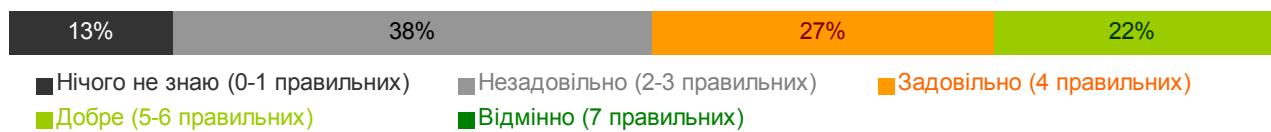

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

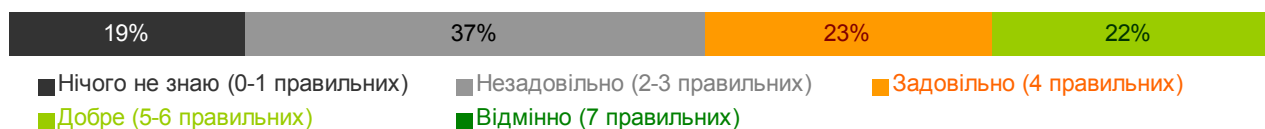
1. Фінансова грамотність: самооцінка та реальність

Реальність – фінансова математика (7 запитань)

– Вся Україна

– Південний регіон

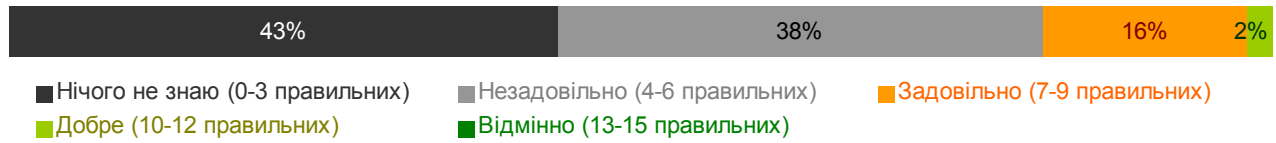

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

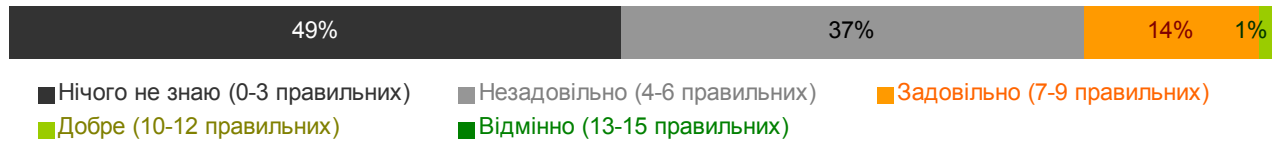
1. Фінансова грамотність: самооцінка та реальність

Реальність – фінансова обізнаність (15 запитань)

– Вся Україна

– Південний регіон

Слайд 7

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

2. Які фінансові послуги найбільш популярні? - Україна

Які фінансові послуги з наведених нижче Ви використовуєте зараз?
Які з них Ви особисто плануєте використовувати через 2 наступні роки?

Слайд 8

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

2. Які фінансові послуги найбільш популярні? – Південь

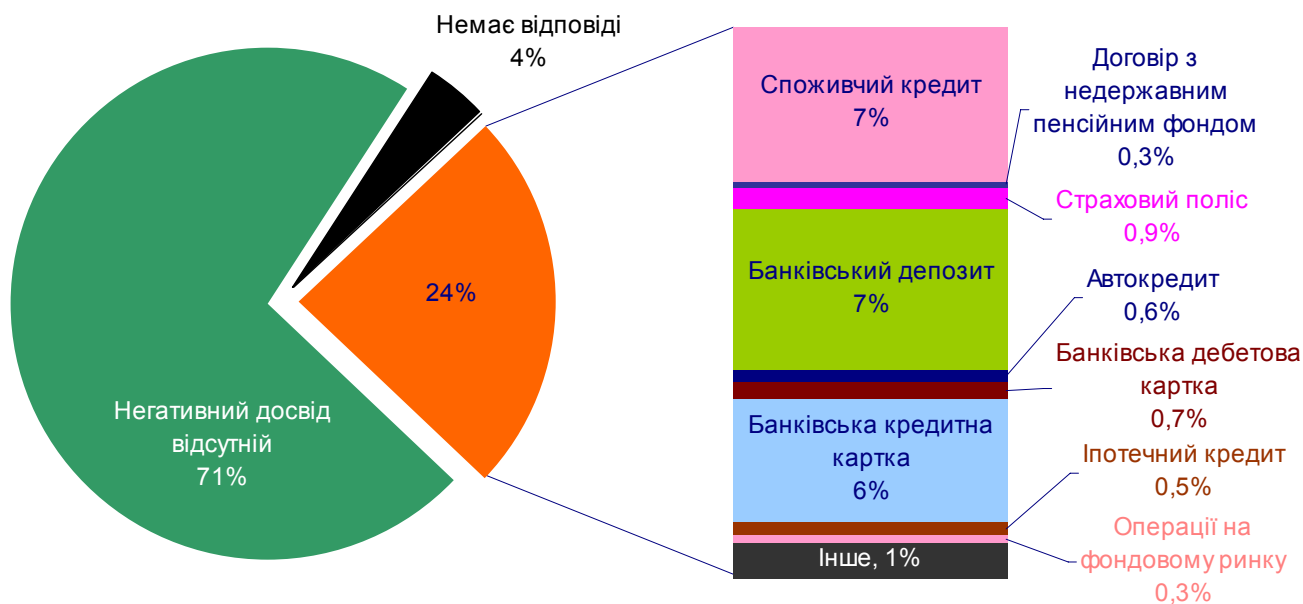
Які фінансові послуги з наведених нижче Ви використовуєте зараз?
Які з них Ви особисто плануєте використовувати через 2 наступні роки?

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

3. Права споживачів – негативний досвід - Україна

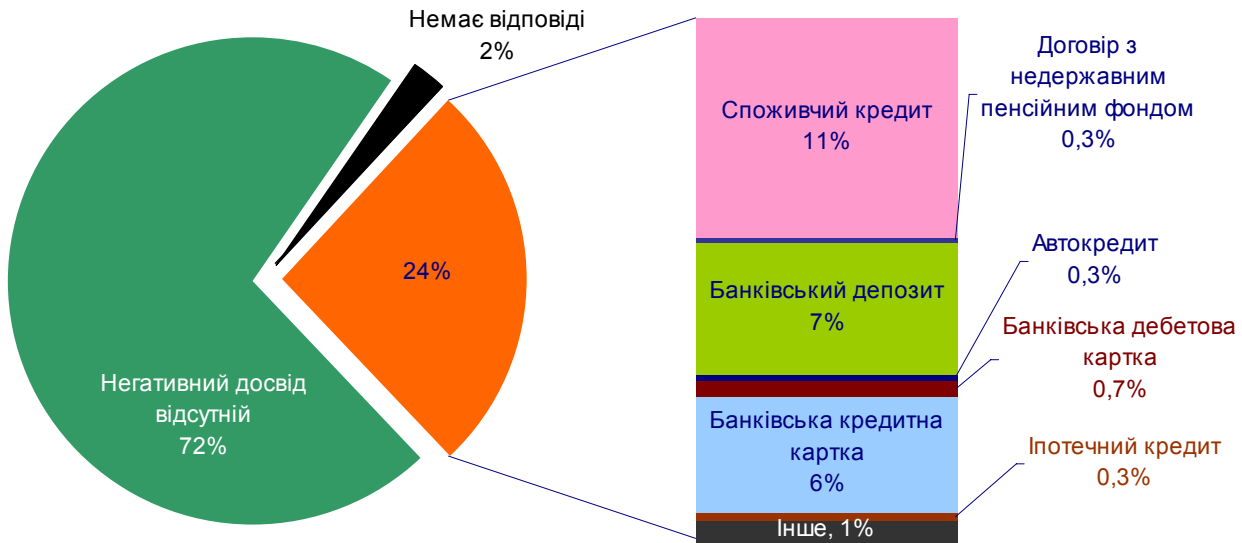
Чи мали Ви негативний досвід використання фінансової послуги?
Якщо так, яка саме це була послуга?

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

3. Права споживачів – негативний досвід - Південь

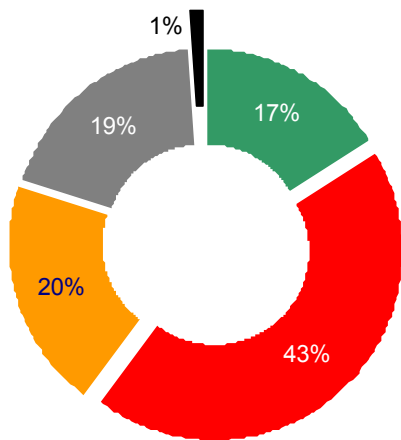
Чи мали Ви негативний досвід використання фінансової послуги?
Якщо так, яка саме це була послуга?

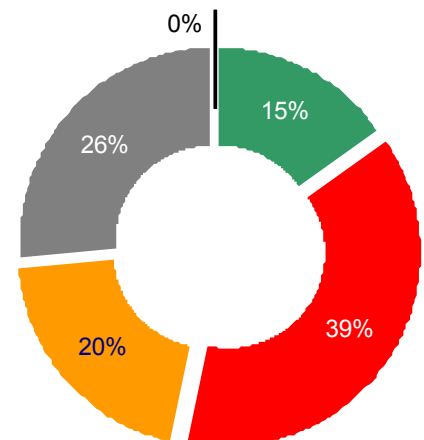
Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

3. Права споживачів – очікування щодо вирішення спору

Якщо у Вас виникне конфлікт з фінансовою організацією, на яких умовах, як Ви очікуєте, він буде вирішений?

Україна

Південь

- На сприятливих для мене умовах
- На паритетних засадах
- Відмова

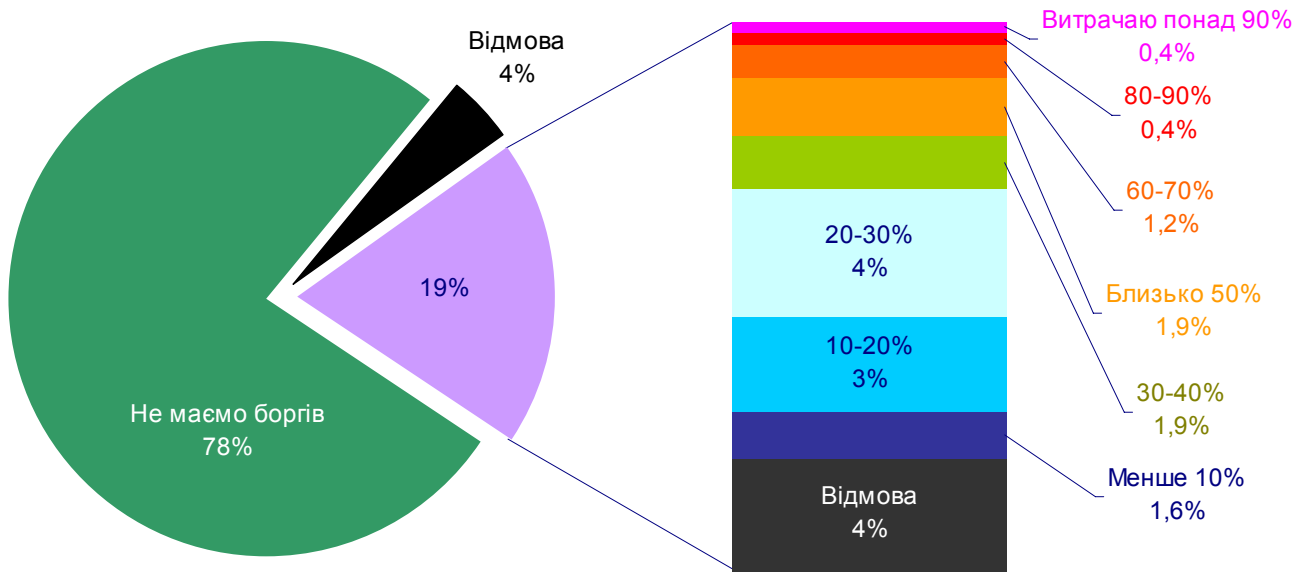
- На умовах, сприятливих для фінансової установи
- Важко сказати / не знаю

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

4. Фінансова поведінка – заборгованість - Україна

Чи маєте Ви (або члени Вашої родини) якісь борги?

Яка частина Вашого сімейного доходу витрачається на їх погашення?

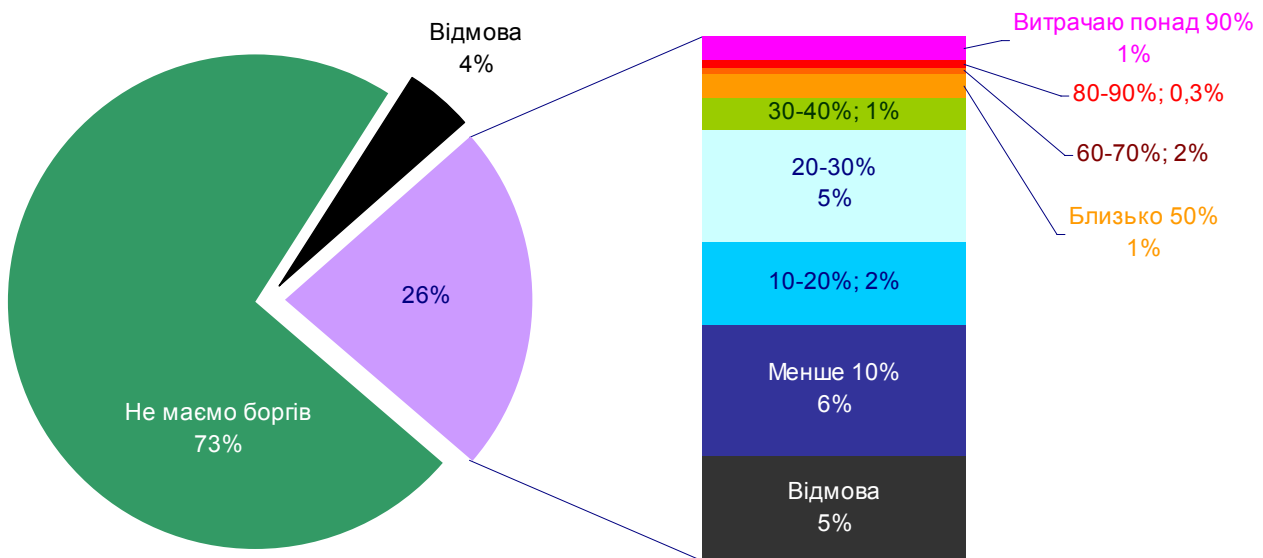

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

4. Фінансова поведінка – заборгованість - Південь

Чи маєте Ви (або члени Вашої родини) якісь борги?

Яка частина Вашого сімейного доходу витрачається на їх погашення?

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

Портрет українського споживача фінансових послуг

- Має лише базові знання та навички
- Використовує тільки найпростіші послуги, в основному – платежі
- Не вірить в життя в борг
- Не відчуває себе комфортно ані щодо фінансових послуг, ані щодо їх провайдерів
- Не відчуває себе захищеним у випадку суперечок з фінансовою установою
- Не знає що робити якщо виникають проблеми з фінансовою установою
- Не цікавиться фінансовими новинами
- Не хоче отримати більше інформації
- У питаннях фінансів довіряє родичам та знайомим
- Погано веде сімейний бюджет
- Оцінює власний добробут як задовільний
- Різниця за гендерною ознакою не виявлено
- Існують відмінності за віковими групами та регіонами

Слайд 15

Дослідження фінансової грамотності та обізнаності

Чого очікують споживачі від фінансового сектору?

- *Прозорість* через надання їм повної, простої для сприйняття, адекватної та можливої для співставлення інформації щодо вартості фінансових продуктів, їх умов і притаманним їм ризиків;
- *Можливість вибору* через забезпечення справедливої, вільної від примусу та резонної практики продажу та рекламування фінансових послуг та збір платежів;
- *Право регресу* через надання їм недорогих і швидких механізмів подачі претензій та врегулювання спорів;
- *Охорону таємниці приватного життя* через контроль за збиранням та доступом до їх персональних фінансових даних

Слайд 16

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

FINREP

Проект розвитку фінансового сектору

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ТА ОБІЗНАНІСТЬ В УКРАЇНІ

14 грудня 2010 року
Одеса, Україна

